

Lieta C-687/23

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2023. gada 15. novembris

Iesniedzējtiesa:

Tribunal Supremo (Spānija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2023. gada 2. novembris

Prasītājs:

D.E.

Atbildētāja:

Banco Santander, S. A.

**TRIBUNAL SUPREMO, SALA PRIMERA DE LO CIVIL. [AUGSTĀKĀS
TIESAS PIRMĀ CIVILLIETU PALĀTA]**

[*omissis*: procesuālās norādes]

TRIBUNAL SUPREMO [AUGSTĀKĀ TIESA]

***Sala de lo Civil* [civilietu tiesu palāta]**

Lēmums Nr./

[*omissis*: tiesas locekļi]

Madridē, 2023. gada 2. novembrī.

[*omissis*: tiesnesis referents]

FAKTU IZKLĀSTS

PIRMKĀRT. – *Tiesvedības rašanās fakti.*

1. – *Banco Popular Español, S. A.* (turpmāk tekstā – “*Banco Popular*”) emitēja “Subordinētās obligācijas I/2010 Konvertējamais kapitāls 8 %” (zināmas arī kā “Subordinētās obligācijas, kas apmaināmas pret *Banco Popular Español, S. A. I/2009* subordinētajām parādzīmēm”).

2009. gada 3. oktobrī D.E. kā sabiedrības *Lera Blava, S. L. U.* vienīgais direktors parakstījās uz 15 no šīm konvertējamajām obligācijām par kopējo summu 15 000 EUR apmērā.

2012. gada maijā D.E., joprojām rīkojoties *Lera Blava, S.L.U.* vārdā, piekrita šo subordinēto obligāciju I/2009, ar dzēšanas termiņu 2013. gada oktobrī, apmaiņai pret citām obligāti konvertējamām subordinētajām obligācijām (II/2012) ar dzēšanas termiņu 2015. gada novembrī.

2013. gada 14. janvārī, veicot neizmaksāto algu apmaksu, uzņēmums piešķīra D.E. turētāja tiesības uz šīm konvertējamajām obligācijām, un banka 2013. gada 22. februārī piekrita šai D.E. obligāciju īpašumtiesību subrogācijai.

2015. gada 25. novembrī tika veikta obligāti konvertējamo subordinēto obligāciju (II/2012) maiņa pret *Banco Popular* akcijām.

2. – 2017. gada 7. jūnijā Eiropas Komisija pieņēma Lēmumu (ES) 2017/1246, ar ko apstiprina *Banco Popular Español S. A.* noregulējuma shēmu (OV 2017, L 178, 15. lpp.); Vienotā noregulējuma valde (VNV) pieņēma Lēmumu SRB/EES/2017/08, ar kuru aktivizēja *Banco Popular* noregulējuma shēmu.

Pieņemtais noregulējuma instruments paredzēja uzņēmuma pārdošanu, nododot akcijas pircējam *Banco Santander*, ar iegādes cenu viena EUR apmērā.

VNV Lēmums SRB/EES/2017/08 tika īstenots ar *Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria* (Banku iestāžu pārstrukturēšanas fonda) 2017. gada 7. jūnija lēmumu – izpildvaras noregulējuma iestāde atbilstoši 2015. gada 18. jūnija Likuma Nr. 11/2015 2. panta 1. punkta d) apakšpunktam – (turpmāk tekstā – “*FROB*”) (2017. gada 30. jūnija *BOE* Nr. 155, 55470. lpp.).

FROB nolēma samazināt *Banco Popular Español* tolaik pastāvošo pamatkapitālu līdz nullei euro (0 EUR), norakstot visas apgrozībā esošās akcijas, lai izveidotu nepieejamu brīvprātīgu rezervi. Šajā brīdī D.E. vairs nebija to akciju turētājs, kuras tas ieguva, veicot maiņu pret parakstītajām obligācijām, turklāt nesāņemot nekādu atlīdzību.

3. – Pēc noregulējuma pasākumiem, ko *FROB* veica, izpildot VNV lēmumu, *Banco Santander* iegādājās visas no jauna emitētās *Banco Popular* akcijas, kas tika emitētas, konvertējot 2. līmeņa kapitāla instrumentus no jauna emitētās akcijās atbilstoši minētajam noregulējumam. Pēc tam, 2018. gadā, *Banco Santander*, pārņemot *Banco Popular*, kļuva par *Banco Popular*, kuras juridiskās personas statuss tika likvidēts, universālo tiesību pārņēmēju.

OTRKĀRT.– *Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatā esošā tiesvedība. Nolēmums pirmajā un otrajā instancē.*

1. – 2016. gada oktobrī D.E. cēla prasību pret *Banco Popular*, lūdzot atzīt konvertējamo subordinēto obligāciju iegādi par spēkā neesošu kļūdas dēļ un piespriest atmaksāt sākotnēji ieguldīto summu (15 000 EUR), kā arī likumiskos procentus, kas uzkrāti kopš produkta parakstīšanas. Pakārtoti prasītājs lūdza atlīdzināt zaudējumus par to, ka atbildētāja nav izpildījusi savus tiesiskos pienākumus sniegt informāciju par obligāciju parakstīšanu 2009. gadā un to turpmāko maiņu 2012. gadā. Prasītājs savu prasību pamato ar kļūdainu produkta tirdzniecību, ņemot vērā MiFID prasības.

2. – Izskatot strīdu, *Juzgado de Primera Instancia* [pirmās instances tiesa], kas izskatīja lietu, apmierināja prasību un pasludināja parakstīšanos uz obligāti konvertējamām subordinētajām obligācijām par spēkā neesošu.

3. – Atbildētāja banka pārsūdzēja spriedumu, un *Audiencia Provincial* [provinces tiesa] apmierināja apelācijas sūdzību, pamatojoties uz to, ka D.E. nav *locus standi*.

TREŠKĀRT.– *Apelācijas sūdzība, kas tiek izskatīta šajā Tribunal Supremo un kuras ietvaros ir nolemts uzdot šo prejudiciālo jautājumu.*

1. – Par šo *Audiencia Provincial* spriedumu prasītājs iesniedza apelācijas sūdzību. Prasībā iebildumi ir vērsti pret *locus standi* atteikumu, pamatojoties uz to, ka sabiedrības obligāciju īpašumtiesību nodošana tās direktoram un vienīgajam akcionāram ir spēkā esoša.

Ja šis pamats tiktu apmierināts, būtu jāizvērtē subordinēto obligāciju I/2009 iegādes un to turpmākās maiņas pret citām obligāti konvertējamām subordinētajām obligācijām (II/2012) spēkā neesamība.

2. – Izskatot prasību, tiesa piekrita uzklaut lietas puses par to, vai ir lietderīgi iesniegt Tiesai lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu. Abas puses ir iebildušas pret lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

CETURTKĀRT.– [omissis: pušu un to pārstāvju identificēšana]

JURIDISKAIS PAMATOJUMS

PIRMKĀRT.– *Eiropas Savienības tiesību normas*

Šis prejudiciālais jautājums ir papildinājums jautājumam, kas tika uzdots mūsu 2022. gada 15. decembra lēmumā. Attiecīgais Eiropas Savienības tiesiskais regulējums ir tāds pats, un turpmāk tiek sniegts tā izklāsts:

a) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/59/ES (2014. gada 15. maijs), ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību

atvесеļоšanas un noregulējuma režīmu un groza Padomes Direktīvu 82/891/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/ES, 2012/30/ES un 2013/36/ES, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 un (ES) Nr. 648/2012 (turpmāk tekstā – “Direktīva 2014/59/ES”), 34. panta 1. punkta a) un b) apakšpunkts.

b) Direktīvas 2014/59/ES 53. panta 1. un 3. punkts.

c) Un Direktīvas 2014/59/ES 60. panta 2. punkta a), b) un c) apakšpunkts.

Direktīva 2014/59/ES Spānijā tika transponēta ar 2015. gada 18. jūnija *Ley 11/2015 de recuperación y resolución de entidades de crédito y empresas de servicios de inversión* [Likumu Nr. 11/2015 par kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atvесеļоšanu un noregulējumu] (turpmāk tekstā – “Likums Nr. 11/2015”), kura vairākos noteikumos identiskā vai līdzīgā formulējumā ir pārņēmtas šīs direktīvas normas, kas ir minētas iepriekšējos punktos.

Šis jautājums ir iekļauts arī Tiesas 2022. gada 5. maija sprieduma C-410/20 (EU:C:2022:351) judikatūrā.

OTRKĀRT. – *Prejudiciālā jautājuma uzdošanas pamatojums. Šaubas, kas radušās saistībā ar ES Tiesas 2022. gada 5. maija spriedumu (C-410/20)*

1. – Spānijas tiesas ir atšķirīgi interpretējušas dažādas Direktīvas 2014/59/ES normas saistībā ar *Banco Popular* noregulējuma pasākumiem, kā rezultātā strīdu risinājumi ir bijuši dažādi. Tā rezultātā *Tribunal Supremo* par šo jautājumu ir iesniegts ievērojams skaits pārsūdzību.

2. – Tiesas 2022. gada 5. maija spriedumā C-410/20 (EU:C:2022:351) tika noteikts, kā būtu jāinterpretē Direktīvas 2014/59/ES 34. panta 1. punkta a) apakšpunkta normas saistībā ar Direktīvas 2014/59/ES 53. panta 1. un 3. punkta un 60. panta 2. punkta pirmās daļas b) un c) apakšpunkta normām attiecībā uz i) prasībām par atbildību par prospektā iekļauto informāciju un prasībām par līguma par parakstīšanos uz tādām *Banco Popular* akcijām atzīšanu par spēkā neesošu, (ii) kas iegūtas publiskā parakstīšanās piedāvājuma ietvaros, (iii) kas bija norakstīšanas priekšmets šīs bankas noregulējuma procedūrā, (iv) ko īstenojuši tie, kuri bija šādu *Banco Popular* akciju turētāji pirms noregulējuma procedūras uzsākšanas.

3. – Pamatlietā, kurā tika formulēts šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, *Banco Popular I/2009* obligāti konvertējamās subordinētās obligācijas un to turpmākā apmaiņa pret citām obligāti konvertējamām subordinētajām obligācijām (II/2012) neatbilst nevienam no *Banco Popular* noregulējuma shēmas papildu kapitāla instrumentiem, kas norakstīti vai dzēsti *Banco Popular* noregulējuma shēmas rezultātā. Tomēr šīs obligācijas tika apmainītas pret *Banco Popular* akcijām vai konvertētas tajās 2015. gada 25. novembrī saskaņā ar to emisijas noteikumiem (II/2012 sērija). Prasītājs bija šo akciju turētājs no maiņas datuma

līdz 2017. gada 7. jūnijam, jo tās kopā ar pārējām akcijām, kas veido pamatkapitālu, tika norakstītas ar *Banco Popular* noregulējuma shēmu.

Tā kā šīs obligācijas tika mainītas pret *Banco Popular* akcijām 2015. gada 25. novembrī, pirms bankas noregulējuma lēmuma pieņemšanas (2017. gada 7. jūnijā), šķiet skaidrs, ka noregulējuma shēmas efektivitāte ietekmē arī akcijas, ko prasītājs ieguva maiņas rezultātā un kas tam piederēja noregulējuma pieņemšanas dienā, un no tā izrietošo norakstīšanu, jo pirmais no *FROB* 2017. gada 7. jūnija Pārvaldības komitejas lēmuma pasākumiem bija “samazināt *Banco Popular Español, S. A.* pašreizējo pamatkapitālu no diviem miljardiem deviņdesmit astoņiem miljoniem četri simti divdesmit deviņiem tūkstošiem četrdesmit sešiem euro (2 098 429 046,00 EUR) līdz 0 EUR, norakstot visas pašreiz apgrozībā esošās akcijas [...]” neatkarīgi no akciju iegādes nosaukuma.

Šis strīds rada šaubas, kas daļēji pārklājas ar tām, uz kurām attiecas 2022. gada 15. decembra lēmumā uzdotais prejudiciālais jautājums. Rodas šaubas par *Banco Santander* kā *Banco Popular* universālā tiesību pārņēmēja atbrīvošanas no jebkādam saistībām vai atbildības tvērumu, jo īpaši attiecībā uz prasījumu vai tiesībām, kas izrietētu no tiesas sprieduma, ar kuru tiktu atzīta obligāto konvertējamo subordinēto obligāciju I/2009 un parakstīšanās uz obligācijām, kas vēlāk iegūtas, veicot maiņu II/2012, spēkā neesamība, un ar kuru tiktu piespriests atmaksāt sākotnēji samaksātās summas par šo obligāciju iegādi (15 000 EUR), ņemot vērā, ka šīs subordinētās obligācijas, kas konvertējamās akcijās, nav daļa no papildu kapitāla instrumentiem, uz kuriem attiecas *Banco Popular* noregulējuma pasākumi, bet ka tās tomēr tika konvertētas šīs pašas bankas akcijās atbilstoši to emisijai, pirms tika veikti minētie noregulējuma pasākumi.

Šajā gadījumā atšķirīgais elements, kas pamato iepriekš uzdotā prejudiciālā jautājuma paplašināšanu, ir tāds, ka pieteikums par spēkā neesamības atzīšanu tika iesniegts pirms bankas noregulējuma procesa pabeigšanas. Šajā gadījumā rodas šaubas par to, vai šis prasījums vai tiesības būtu saistības, uz kurām attiecas Direktīvas 53. panta 3. punkta noteikumi, jo prasība tika celta pirms bankas noregulējuma procedūras pabeigšanas, ņemot vērā šajā normā noteikto izņēmumu attiecībā uz “neuzkrātajām saistībām”.

Šis jautājums rodas tāpēc, ka Direktīvas 2014/59/EK 53. panta 3. punkts – kā uzsvērts Tiesas 2022. gada 5. maija spriedumā – noteic, ka gadījumā, “ja noregulējuma iestāde līdz nullei samazina saistību pamatsummu vai neatmaksāto summu, **attiecīgās saistības un jebkuri pienākumi vai prasījumi, kas rodas saistībā ar tām un nav izbeigušies** noregulējuma brīdī, uzskatāmi par izpildītiem un tos nevar izvirzīt pret kredītiestādi vai ieguldījumu sabiedrību, kam piemēro noregulējuma pasākumu, vai jebkādu saistību pārņēmēju vienību turpmākajās likvidācijas procedūrās” [izcēlums pievienots]. Tāpat šajā pašā Tiesas spriedumā ir arī uzsvērts, ka šīs pašas direktīvas 60. panta 2. punktā attiecībā uz noteikumiem par kapitāla instrumentu norakstīšanu vai konvertāciju ir paredzēts: “kad ir norakstīta attiecīgā kapitāla instrumenta pamatsumma: [...] b) **vairs nepaliek nekādu saistību** pret atbilstošā kapitāla instrumenta turētāju saskaņā vai saistībā

ar šāda instrumenta summu, kas ir tikusi norakstīta, **izņemot jau uzkrātās saistības** un saistības attiecībā uz atbildību par zaudējumiem, kāda varētu iestāties, ja ar pārsūdzības spriedumu tiek konstatēta norakstīšanas pilnvaru nelikumīga īstenošana” [izcēlums pievienots].

4. – Pamatlietā, uz kuru attiecas šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, konvertējamo obligāciju dzēšanas termiņš iestājās un tās tika konvertētas akcijās pirms *Banco Popular* noregulējuma procedūras uzsākšanas, un arī prasība par spēkā neesamību tika celta pirms šīs noregulējuma procedūras uzsākšanas.

5. – Kā jau norādīts iepriekš, EST 2022. gada 5. maija spriedumā, lai arī tas attiecas uz “person[ām], kuras ir iegādājušās [...] akcijas publiskā parakstīšanās piedāvājumā, ko izdevusi šī iestāde vai sabiedrība pirms šādas noregulējuma procedūras sākšanas”, ir izklāstīti vairāki apsvērumi, kas varētu attiekties arī uz šo lietu.

No vienas puses, tiek atgādināts, ka saskaņā ar Direktīvas 2014/59 34. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu “vispirms tās ir kredītiestādes vai ieguldījumu sabiedrības, uz kurām attiecas noregulējuma procedūra, akcionāri un tad kreditori, kuriem prioritāri ir jāsedz zaudējumi, kas radušies, piemērojot šo procedūru”. Un, jo īpaši, saskaņā ar Direktīvas 2014/59/ES 53. panta 3. punktu “ja noregulējuma iestāde līdz nullei samazina saistību pamatsummu vai neatmaksāto summu, **attiecīgās saistības un jebkuri pienākumi vai prasījumi, kas rodas saistībā ar tām un nav izbeigušies** noregulējuma brīdī, uzskatāmi par izpildītiem un tos nevar izvirzīt pret kredītiestādi vai ieguldījumu sabiedrību, kam piemēro noregulējuma pasākumu, vai jebkādu saistību pārņēmēju vienību turpmākajās likvidācijas procedūrās” (33. punkts).

Un tad ir piebilsts, ka “Direktīvas 2014/59/ES 60. panta, kas attiecas uz kapitāla instrumentu un atbilstīgo saistību norakstīšanu vai konvertēšanu, 2. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā ir precizēts, ka saskaņā ar noregulējuma lēmumu vairs nepaliek nekādas saistības pret attiecīgā kapitāla instrumenta turētāju, **izņemot jau uzkrātās saistības** un atbildību, kas var izrietēt no prasības, ar kuru tiek apstrīdēta norakstīšanas pilnvaru likumīga īstenošana”.

Spānijas tiesību aktos “uzkrājums” nozīmē brīdi, kad rodas tiesības pieprasīt saistību izpildi. Savukārt “termiņš” ir saistību izpildei noteiktā laikposma beigas, pēc kura var pieprasīt to izpildi.

No otras puses, šajā lietā iespējamais rīkojums veikt sākotnēji ieguldītās summas atmaksu par konvertējamo obligāciju iegādi, kas izriet no to parakstīšanās un turpmākās maiņas atzīšanas par spēkā neesošu, neatbilst nekādām saistībām vai pienākumam “norakstīšanas pilnvaras izmantošanas” rezultātā, bet gan [izriet no] finanšu produktu tirdzniecības, kuros sākotnēji tika veikts ieguldījums. Proti, tā pamats ir nevis ieguldījuma vērtības zudums akciju norakstīšanas rezultātā, bet gan pienākumi, kas izriet no sākotnējā obligāciju, kas pēc tam tiek konvertētas akcijās, parakstīšanas darījuma.

Šajā ziņā apstāklis, ka iespējamais atlīdzināšanas prasījums ir radies ārpusstiesas ceļā (un tādējādi uz to ir prasījuma tiesība), kā arī iestājies izpildes termiņš (jo šāds termiņš nav noteikts), neliedz to kvalificēt par “nosacītu prasījumu” līdz tā galīgai atzīšanai (vai izslēgšanai) tiesas ceļā, un tādēļ šķiet pamatoti, ka prasījumi šādā situācijā (faktiska vai iespējama tiesvedība) varētu tikt ņemti vērā, prudenciāli vērtējot tādas iestādes saistības, no kuras tiek prasīts atlīdzinājums vai restitūcija saistība ar šo finanšu produktu tirdzniecību.

6. – Ja uzskatītu, ka šīs saistības, kas izriet no iespējamās atbildības, tirgojot subordinētās obligācijas, kas ir obligāti konvertējamas akcijās, nekādā ziņā nav šīs “jau uzkrātās saistības”, uz kurām attiecas Direktīvas 2014/59 60. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētais noteikums par to, ka norakstīšanas ceļā tās netiek izpildītas, un arī ne pienākumi vai prasījumi, kas jau ir uzkrāti *Banco Popular* noregulējuma brīdī, kas ir minētas direktīvas 53. panta 3. punktā, D.E. nebūtu tiesību celt prasību pret *Banco Santander*, kuru tas cēla un kuras pārsūdzība ir jāizskata šai tiesai.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

TIESA NOLEMJ: [...] uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādu prejudiciālo jautājumu:

Vai Direktīvas 2014/59/ES 34. panta 1. punkta a) un b) apakšpunkta normas, lasot tās kopsakarā ar šīs direktīvas 53. panta 1. un 3. punktu un 60. panta 2. punkta pirmās daļas b) un c) apakšpunktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka iespējamo prasījumu jeb tiesības – kas rodas no tāda tiesas nolēmuma, kurā *Banco Popular* tiesību un saistību pārņēmējai kredītiestādei ir uzlikts pienākums veikt zaudējumu atlīdzību, pamatojoties uz prasību par atbildību, kas izriet no tāda finanšu produkta (subordinēto īstermiņa obligāciju, kas ir obligāti konvertējamas tās pašas bankas akcijās) tirdzniecību, kas nav ietverts *Banco Popular* noregulējuma pasākumos minēto papildu kapitāla instrumentu starpā, kas tika konvertēts bankas akcijās vēl pirms šīs bankas noregulējuma pasākumu pieņemšanas (2017. gada 7. jūnijā) – varētu uzskatīt par saistībām, uz kurām attiecas Direktīvas 2014/59/ES 53. panta 3. punkta norakstīšanas vai dzēšanas noteikumi kā uz “neuzkrātu” pienākumu vai prasījumu, un tādējādi uzskatīt par izpildītu un nevēršamu pret *Banco Santander* kā *Banco Popular* tiesību un saistību pārņēmēju, ja prasība, no kuras izrietētu šis zaudējumu atlīdzības pienākumu nosakošais tiesas nolēmums, būtu celta **pirms** bankas noregulējuma procedūras **pabeigšanas**?

Vai arī, gluži pretēji, šīs normas ir jāinterpretē tādējādi, ka iepriekš minētais prasījums vai tiesības ir jāuzskata par “uzkrātu” pienākumu vai prasījumu (direktīvas 53. panta 3. punkta izpratnē) vai bankas noregulējuma brīdī “jau uzkrātajām saistībām” (60. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē), uz kuru kā tādu neattiecas šo pienākumu vai prasījumu izpildes vai dzēšanas sekas, un tādējādi būtu vēršams pret *Banco Santander* kā *Banco Popular* tiesību un saistību pārņēmēju, pat ja prasība, no kuras izrietētu šis tiesas nolēmums par zaudējumu atlīdzināšanu, būtu celta **pirms** bankas noregulējuma procedūras **pabeigšanas**?

[*omissis*: noslēguma procesuālās norādes un tiesnešu paraksti]

DARBBA VERSIJA